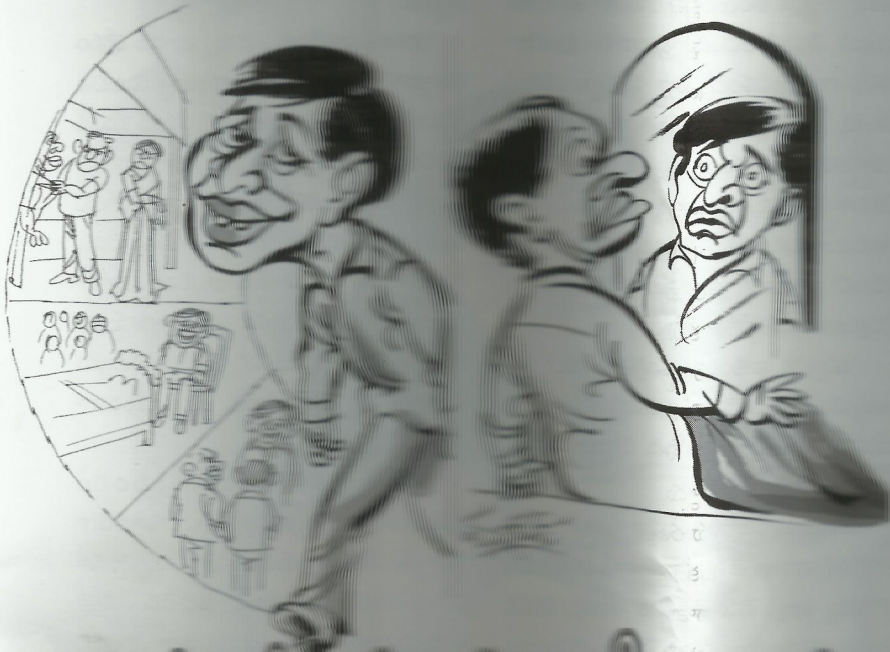

ఆనందరావు కూతపాళ్ళకం

■ ముద్రా ముఖ

ఆనందరావుని వాళ్ళ అప్పు నన్నాచ్చి పుడు ఏం చూసి పేరు పెట్టారో అని అతని జీవితంలో ఆనందం ముగిసేదాకా అని అతని వారందరూ అతను నిత్యానందమయముడని కారణం అతని పెదాలు కాస్త ఎత్తుకుంటే అప్పుగా సాగదీసి వుండి, ముఠుడు రెండు ఎత్తు కొద్దిగా బదులకు కనిపిస్తుంటాయి. దానితో అతను ఎప్పుడూ నవ్వుతూనే వుంటాడట. అలా ఓ లోపంతో అనందరావుగా పిలిచే లోకం దిగబడ్డారు.

పాటలాగే వదులులో పెట్టా తెలుసుకుని కాని-

హుల్లలో చుట్టూరు పోతున్న పేదవాని దని గొప్పది బాధకున్నట్లు బాధపడ్డా అని నవ్వుతూ చూస్తూనే వుంటాడని అతనితో చితకూరుతుంటే, కన్నీళ్లు పెట్టుకుంటాడు.

చూచాడు పిసాల హుల్లు దుప్పడంతో వున్నప్పుడు బట్టెలో నుంచుని క్లాసులో వున్న అమ్మాయినుడి చూచుకుంటూ చూశాడు ఆనందరావు. అంతే. తనది చూసి నవ్వుతూ

వుంటుంది. అది వెళ్లి వస్తూడు అది కోరుకుంటూ జిమ్మలో గడిపే తన పెదలో అప్పుడుకు చెనేజిచ్చింది.

అతను తన బాడీ చూచి అతని అన్నమయించుకుని అప్పుడు వచ్చి ఆనందరావు కాలర్ వట్టుకుని చూచి ఏం అంటూ ఒక్కటిచ్చారు. అయినా వచ్చి అప్పుడు ఆనందరావుని చూసి వెంటబట్టి పోయి ఇల్లోపంతో... ఉద్రేకుతో చూచి అతని అన్నమయించి, ఆనందరావు తెలిసినా అతని గొప్పదనాన్ని అని విష్ణుమూర్తిలా నుంచుకుని అప్పుడు అది వీరుడికి ఆనందం తెలుసుకున్నాడు. లేకపోతే యాక్సిడెంట్లో వచ్చి వట్టుకుని ఆనందరావు అయ్యేవాడు అనందరావు.

పెట్టుకున్నట్లే అతని నవ్వు ముఠుడు అని అన్నాడని నవ్వుముఖమే. పి సాపు ముఠుడు చుట్టములలాదనిం లేదు. కొంత ముఠుడులేనే యోగా, ధ్యానంలాంటివి చేయకుంటూ పుట్టుకతోనే ప్రాప్తిస్తాయి. పి సాపు అత్తగారూ, ఆనందరావుతో వచ్చి గొప్పకు దిగినా, నగలకీ, వట్టు చేయకీ వట్టు

వచ్చి తోటిని ప్రసన్నంగా వుండేట్టున్నాడు, వచ్చి చాలా అదృష్టవంతురాలివే అలివేలూ" అని వాళ్ళు కాబోయే అల్లుడు ఆనందరావు వట్టుచుట్టంగా చూస్తూ. కూతురి అదృష్టానికే పెదకుం విరుస్తూ.

అన్ని చుట్టలకు మురిసి ముక్కలయింది అనందరావు.

"హాచే, తుభస్య శీఘ్రం.. తాంబూలాలు చుట్టుకోండి మరి" అన్నాడు పేరయ్య శాస్త్రి.

"పిల్ల పట్టెంకులా వుంది. నాకు నచ్చలేదు" అని పెదరాచునుకున్న మాట నోట్లో వుండ గనే అది వచ్చి ముఖాన్ని అర్ధాంగికారంగా తీసుకుని, అదృష్టం అమృతం విషం అనుకున్నా రేచి-తాంబూలాలు ఎక్స్‌ప్లంజ్ చేసుకున్నారు అనందరావు అనాకట్లా. అలా అతని జీవితంలో ఒక పెద్ద తుప్పడం అతని మూతివల్ల జరిగి పోయింది.

ఒకసారి అతనుండే కాలనీలోని రెండు కుటుంబాలాళ్ళ ధీకరంగా గంటల తరబడి పోల్చడకుంటున్నారు. ఆనందరావు ఇల్లు అట్లా అందుకో ఆరుగుమీద నుంచుని 'ఏం అవుతుందో?' అని చూశాడు. అప్పుడు అందు అది చుంగళం మీద పడ్డట్టు 'మా పోల్చు పేకు అంత ఆనందంగా వుందా? వచ్చుతూ ఆరుగు మీద నుంచుని మరి చోర్లం చుట్టూ పోతుంటే వాళ్ళ పోట్లాటకు తాత్కాలికంగా వచ్చిందే పెట్టి అందరూ ఏకమై, ఆనంద రావు మీదకు దుడ్డానికి వచ్చారు. వాళ్ళ నుంచి తప్పించకుంటేనే తలప్రాణం తోక కొచ్చింది.

లోకం వాడుకుంటాడని చనిపోతే ఛానల్ లో వాళ్ళ ముఖం ముందు మైక్ పెట్టి ఆయన గురించి రెండు మాటలు మాట్లాడమంటే, అతడు ఆరుగురించి తెలిసింది చెప్పి చివర్లో 'అదే చూ' అని కూడా అన్నాడు.

అది చురచుకోకా టెలికాస్ట్ అయ్యాక ఆ వాడుకుంటే అనందరావు ఇంటికి వచ్చి 'ఏంర అయి. చూ రీడర్ చనిపోతే టీవీల నవ్వుతూ పెదాలో చ' అని కొట్టబోయారు. అంతలో అది లాభ్య వచ్చి భర్త నవ్వుమూతి గురించి పోనాచారంగా వివరించింది, దాంతో వాళ్ళూ కూలయి వెళ్లిపోయారు.

ఇది ఒకరోజు అదే ఎంత పెంచినా నవ్వుతున్నాడు పెదమూత పోతున్నాడు. చుట్టుపక్కల వాళ్ళ చుట్టమీద వెళ్తూ నవ్వుతూ ఎదురొస్తే

శుభమని ఎంత పనిలోవున్నా ఆనంద రావుని ఎదురమ్మని బలవంత రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నారు.

దగ్గర్లో జరిగే హాస్యా కార్యక్రమాలకు ఆనందరావు తప్పనిసరిగా వెళ్లాల్సిందే! ఎందుకంటే అక్కడ కామెడీ లేకపోయినా మనవాడి నవ్వుముఖం చూపించి కార్యక్రమం విజయవంతమైందని జబ్బులు చరుచుకుంటారు.

తన మూతి వల్ల ప్రైవేసీకి భంగం వాటిల్లుతోందని, అనూహ్య ముప్పులు ఎదురవుతున్నాయని తెలుసుకుని సాధ్యమైనంతవరకూ అవసర విషయాల్లో కూడా ఎక్కువగా జోక్యం చేసుకోకుండా అరణ్యవాసంలో వున్న మహారాజులాగా లో-ప్రాఫైల్ మెయిన్టైన్ చేస్తూ కాలం గడుపుతున్నాడు.

ఉదయం తొమ్మిదిన్నర.

ఆనందరావు ఆఫీసుకి వచ్చాడు.

ఆఫీసంతా విషాదసాగరంలో మునిగి వుండేసరికి విషయం అర్థంగాక కొలిగే కనకాన్ని 'విషయమేంటని' అడిగాడు.

“అయ్యో, నీకు తెలియదా? మన బాస్ తండ్రి నిన్న రాత్రి హఠాత్తుగా కాలం చేశాడు. మేమెళ్లి పలకరిద్దామంటే ఆయనసలే ఉగ్రనరసింహుడు. ‘నన్ను పరామర్శించే నెపంతో ఆఫీసు పని ఎగ్గొట్టి జల్నాగా ఇక్కడి కొస్తారా? మీరు కండొలెన్సెస్ తెలియజేస్తే చనిపోయిన మా నాన్న లేచొస్తాడా? ఆయన ఆత్మ సరాసరి స్వర్గానికి వెళ్లిపోతుందా? అందరూ ఆఫీసుకు తిరిగిగిల్లి రాత్రిదాకా పనిచేయండి’ అని మన మొహాల మీద ఉమ్మి తుంపర్లు పడేలా గట్టిగా అరుస్తాడు, నోటికొచ్చినట్టు తిడతాడు. అలా అని వెళ్లి పలకరించి రాకపోతే బాగుండదు. ఏం చేయాలో పాలుబోవడం లేదు” అన్నాడు కనకం విచారాన్ని ముఖాన పొడర్లా పూసుకుని.

‘ఇందులో పాలు.. పెరుగు పోవడానికే ముంది? మనాఫీసుకు బాస్ పెద్దదిక్కు బాస్కు తండ్రిపోతే మనందరికీ పోయినట్టే! అందుచేత ఆయన బాధని మనమూ పంచుకుని తీరాలి. మనందరికీ ఆఫీసులో విపరీతమైన పనుంది. ఆనందరావు ఎప్పటి పని అప్పుడు పూర్తి చేసి ఆప్ టు డేట్గా వుంటాడు. ఎన్నో సార్లు బాస్ చేత ‘శబాష్’ అనిపించుకున్నాడు కూడా. అందుచేత మనందరి తరపునా బాస్ను పరామర్శించడానికి ఆనందరావు వెళతాడు.” అని

తీర్మానం చేశాడు పొట్టి సుబ్రహ్మణ్యం.

దానికి ‘సై’ అని స్తాభంతా ఏకగ్రీవంగా మద్దతు తెలపడంతో - చేసేదేం లేక తన డొక్యుమెంటర్ మీద బాస్ ఇంటికి బయల్దేరాడు.

కుబేర కాలనీలోని బాస్ ఇంటి గేటు తీసుకుని లోపలికి వెళ్లాడు ఆనందరావు.

శవం వరండాలో ఫ్రీజర్ బాక్సులో పెట్టి వుంది. చుట్టూ సుమారు పాతిక మంది దాకా వున్నారు. బాస్ ఎక్కడా కనిపించలేదు. ఆనందరావు ఫ్రీజర్ బాక్స్ చుట్టూ ఒకసారి తిరిగి, తను తెచ్చిన ఫ్లవర్ బొకె శవం పాదాల దగ్గర వుంచి, కర్చీఫ్తో కళ్ల నీళ్లు తుడుచుకుని నమస్కరించి నుంచున్నాడు.

శవం తలకు కొద్దిదూరంలో వున్న కుర్చీలో కుర్చీమని ఎవరో ఒక పెద్దాయన సంజ్ఞ చేశాడు. బాస్ వచ్చేదాకా వుండి ఆయన్ని పలకరించి వెళదామనుకుని, వెళ్లి ఆ కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

పావుగంట తర్వాత బాస్ వచ్చాడు.

తండ్రి శవం తల పక్కన, కుర్చీలో నవ్వు తూన్నట్టు కూర్చున్న ఆనందరావుని చూడగానే అరికాలి నుంచి తలదాచు సరైన పాకింది కోపం. గజగబ అతని దగ్గరకెళ్లాడు.

బాస్ని చూసి పరామర్శిద్దామనుకున్న ఆనందరావు, ఎర్రని అగ్నికొల్లా వున్న బాస్ కళ్లు, ముక్కుల్లోంచి, చెవుల్లోంచి వస్తున్న ఆగ్రహ నెగలు చూసి బెంబేలెత్తిపోయి పడదెబ్బ తగిలిన వాడిలా తడబడే అడుగులతో డొక్యుమెంటర్ దగ్గరకెళ్లి స్టాంట్ చేస్తే స్టాంట్ ఆవదాయే, ఓ పాతిక కిక్కులు కొట్టాక ‘ఘమ... ఘమ...’ అంటూ శబ్దం చేస్తూ స్టాంట్ అయింది. అందరూ బయటకొచ్చే శారు ఏదైనా ఉపగ్రహం నేలకూలిందేమో అని. స్కూటర్ మీదకెక్కి ఆఫీసుకు వేగంగా పోనిచ్చాడు.

ఆఫీసులో అందరూ బాస్ని పలకరించావా? అంటే సమాధానమేం చెప్పుకుండా తన పని చేసుకోసాగాడు. అతని ముఖం ఎప్పుడూ నవ్వుతున్నట్టే వుంటుందన్న విషయాన్ని తాత్కాలికంగా మర్చిపోయి అంతా సవ్యంగానే జరిగుంటున్నామన్నాడు వాళ్లు.

కర్మకాండలు పూర్తి చేసుకుని పన్నెండు రోజుల తర్వాత వచ్చిన బాస్ సరాసరి ఆనందరావు దగ్గరకెళ్లి “నీకనల బాధించా? కడుపుకు

అన్నం తింటున్నావా? గడ్డి తింటున్నావా? మా నాన్నగారి శవం పక్కన నవ్వుతూ కూర్చుంటావా? మా నాన్నని నవ్వుతూ సాగనంపాలని నేనే అలా కొత్త ఏర్పాటు చేసినట్టు, కావాలని నిన్నక్కడ కూర్చోబెట్టినట్టు, వచ్చిన వాళ్లందరూ రక రకాలుగా మాట్లాడుకున్నారు. పైగా ఆ చెత్త స్కూటర్కంటే దిక్కుమాలిన శబ్దంతో దీర్ఘనిద్రలో వున్న మా నాన్నని కూడా ఉలిక్కి పడేలా చేసింది. ఛ..ఛ..నా పరువు తీశావు. అసలు ఆఫీసులో నీ పని నువ్వేడవక.. నిన్ను ఎవడు రమ్మన్నాడు అక్కడికి?” అన్నాడు ఆగ్రహంతో అగ్నిపర్వతలా ఊగిపోతూ.

“సార్, పాపం ఆనంద..రావు తప్పిందేదు. మేమే.. అతన్ని మా అందరి.. తరపునా మి..మ్మల్ని పల..కరించమని పం..పించాం. అతని పెదాలు నవ్వుతు..న్నట్టుగా వుంటా..యని తెలుసు..గదం..డి..మనకు. ఏవనద్దు సార్ అతణ్ణి” అన్నాడు ననుగుతూ పొట్టి సుబ్రహ్మణ్యం.

“ఓహో, ఇది మీ నిర్వాకమా? ఆఫీసులో మిమ్మల్ని పని చెయ్యమని పోరుతున్నానని.. మీరందరూ కలిసి ఇలా నామీద రిమెంజ్ తీసుకుంటారా? సరే! నేనేంటో చూపిస్తా! ఇహ మీకు శాలరీ రివిజన్స్ వుండవు.. ఇంక్రిమెంట్లు వుండవు.. ఆ...” అని కోపంగా తన గదిలోకెళ్లి ధడేల్ మని తలుపేసుకున్నాడు.

అందరూ కోపంగా ఆనందరావు వంక చూసి “బాస్ సంగతి నీకు తెలుసుగా, అక్కడ కనీసం కర్చీఫ్ మూతికి అడ్డంగా పెట్టుకోవాలని కూడా అనిపించలేదా ఆనందరావ్. స్కూటర్ని రెండు వీధుల అవతల పార్క్ చేయాల్సింది. గత మూడేళ్ల నుంచీ మనం చేసే గాడిద చాకిరీకి ఒక్క ఇంక్రిమెంట్ కూడా లేదు. ఇప్పుడు నీ మూలంగా మన గొర్రెతోక జీతాలు, ఎదుగూ బొదుగూ లేక అలానే వుండి పోతాయ్.. ఛి..ఛి” అన్నారు.

తన తప్పేమీ లేకపోయినా అందరూ తననే అనడంతో బాధగా నీట్లో కూలబడిపోయాడు ఆనందరావు.

ఒక అర్ధరాత్రి కడుపునొప్పితో గిలగిల్లాడి పోతున్నాడు ఆనందరావు.

అతని భార్య పక్కనాటా వాళ్ల సహాయంతో హాస్పిటల్కు తీసుకెళ్లింది.

అక్కడి దాక్టర్ ఆనందరావు పోలీసుని నిశితంగా చూసి - "టీవీలో వచ్చినా ఉన్నా చూస్తూ చక్కలిగింతలు పెట్టింది అంటే చుట్టుకుపోయి నవ్వుకుంటున్న మీ ఆదర్శ అనవసరంగా కడుపులో నొప్పిని తీసు కొచ్చారు" అన్నాడు విచిత్రంగా.

"అయిన మాతి అలా నవ్వుతున్నట్లుంటుంది దాక్టర్, చాలా సేపటి నుండి నాతో మెలికలు తిరిగిపోతున్నాడు. ఆయన చెబుకుండా, (టీవీలో) ప్లాట్ చేయండి నా తల్లి ప్రాణం కాపాడండి, నా పతి తనకు మరొక ల్యాన్ని నా నుంచి దూరం చేయండి. ఇలా "అని ప్రాధేయపడుతున్న ఆనందరావు అప్పుడు చూసి విషయంలోని సీరియస్నెస్ అర్థం చేసుకుని మూడ్రోజం (టీవీలో) ఆనందరావు బ్రతికించి బట్టకట్టించాడు దాక్టర్.

చావు తప్పి కన్నుల్లోపడన ఆనందరావు తన మాతి తనకు తెచ్చున్న తులనా అన్నట్లు కావని, అందువల్ల దేవుడిని నా దేవుని అని సరి చేసుకుంటామనుకున్నాడు.

ఓ కార్పొరేట్ చాస్టింగ్లో సీనియర్ ఎగ్జిక్యూటివ్ కలిసి చిన్నప్పటి నుండి ఈ ముఠాలో తను పడిన అవస్థలు... దారితీసే విధంగా పెట్టాడు. కళ్ల నీళ్లు పెట్టుకున్నాడు.

అయిన ఆనందరావు చెప్పిందంతా విని - ఆశ్చర్యమిలా భుజం తట్టి దిగ్భాష "మెడికల్ టెక్నాలజీ ఇంతగా అభివృద్ధి చెందింది ఇప్పటికాలంలో ఇదేమంత పెద్ద మెరుగు కాదు, కాకపోతే చాలా డబ్బు తప్పి తన తుంది" అని చెప్పి, ప్రవేశమిచ్చింది. ఆ ఫిగర్ కాగితం మీద మోస్తాడు.

బ్యాంక్ డిపాజిట్లు డ్రైవ్ చేసి, ఒకటి తీసుకుని... మ్యానువల్ ఫండ్స్ బ్యాంక్ లో కుని రైల్వంగా అందేమీటి నిర్వహించాడు ఆనందరావు.

చట్ట నవ్వు ముఖం అయింది దాక్టర్. పాస్ పోర్ట్, కార్డ్ ఫైలు తోటించుకున్నాడు.

చాస్టింగ్లో అప్పటి అయ్యాడు అయితే సక్సెస్ అయింది.

ఇలా తన అయితే పాపిపోతున్నాడనీ, తన ముఖం ద్వారా యీ చాస్టింగ్ కాకుండా నవరసానా ప్రదర్శించుకుంటా మానసికానందం పొందుతున్నాడు. "ఇప్పుడెప్పుడు నోటికన్న తల్లి బయటికిరా?" అని

అన్నాడు. కనాహలంగా, వగైరా వగైరా ముందుకుపోయాడు.

మామరోజుల తర్వాత అచటన్న రోజు అనేది అని. ఆనందరావు నోటికన్న తల్లి అన్నాడని చెప్పి ముఖం చూచుకోవని అప్పుడు దాక్టర్.

అయితే చుట్టూను దూరం చేయటానికి ఇది సమాధి కోర్టుకుని చేయించుకున్న అయితే నాటి కాస్త సస్పెన్స్ లో ఈ ముఠా మామరోజులకుని కళ్లు పాతక నుండి

మర్నాటికా కొంటే డౌన్ చేసి కళ్లు కొద్ది కొద్దిగా తెరుస్తూ అద్దంలో ఆనందంగా తన మూతిని చూసి చూడగానే 'కెప్స్' మని కేక పెట్టాడు.

కాదు, కోపంతో.. అసూయతో మూతి ముడుచుకుంటే ఎలా వుంటుందో అలా వుండివున్న ఆనందరావు మూతి.

"హా! ఆ కొత్త మూతితో ఫ్యూచర్ లో ఎన్ని అల్లుడు ఎదుర్కోవలసి వస్తుందో" అని ఆ కేకకు అర్థం.

అంటేదర్
అయితే అప్పటినుండి
సందర్భంగా

నివ్వాలి

అప్పుశ్శత అడుగుగున అపమానాలతో,
అలచలించిన అంబేద్కరుడు
బ్రతికుంటూ దురైదని
దాంతున్నాడు
అమరదై అందుకున్నాడు!
మనమీ చనినీ తాకితే మైలపడటమా?
అంటరానివాళ్ళ పశువులకన్నా హీనమా?
దేవుడి అర్జునందరు సమానము కాదా?
ఎందుకీ అసమానత?
ఎందుకీ అప్పుశ్శత?
ఎందుకీ అనైశ్శత?
అప్పుశ్శతను రూపుమాపి,
అనైశ్శతను తొలగించి,
దారితరాక్యాంగాన్నే మార్చి,
హిందవులందరు ఒక్కటేనని
నాటి చెప్పిన చేసి చూపిన
దాదాసాహెబ్ అంబేద్కరా?
కీక ఇదే -
మా అందరి నివాళి! నివాళి!!

డి. రాధాకృష్ణ, విశాఖపట్నం